

Секој индивидуализам е и општа појава

— УМЕТНИКОТ НИТУ МОЖЕ ДА БИДЕ САМ,
НИТУ КОГА И ДА Е Е САМ
— АПСТРАКТНАТА УМЕТНОСТ НЕ Е ГРЕВ НО НЕ Е И ВЈЕРУЈУ

Има нешто во ликот на овој човек што веднаш позема. Дали тоа е сребренестата ретка коса или контрастната црнина на неговите густе долги веѓи, или тоа е смирењето, но жив поглед и сугестивниот говор, полн со раскошни насмевки и продуховен во контактот со луѓето — не може човек да одреди. Знае дека задоволството што е присутно до него е големо, и тоа останува впечаток чие траење може да го намали само некој друг вонредно силен настан.

Се пробив до уметникот обграден од еднородни ученици, младичи и девојки, љубители на неговата уметност во Изложбениот павилјон во нишката Тврдина непосредно по отворањето на изложбата. Првото интересирање не можев да го избегнам. Се наметна по силата на својата драматика, и овде како и во градот што ги сплоти милионите во светот.

— *Како ја примивте веста за скопската катастрофа?*

— Тешко би ви одговорил. Заради тежината што ми ја нанесе. Се прашував како човек, што всушност значи тоа? Сум бил во Скопје и можев да си претставам што се во него сега нема. И мојата прва реакција беше да ја подарам оваа изложба, овие слики на градот.

Потоа уследи и реакцијата на палетата. Непосредно по катастрофата се роди сликата „Исчезнат град“.

Лубарда сега се движи со бастун, тешко е подвижен. При неодамнешното враќање од Индија каде што имаше две изложби во Њу Делхи и Бомбај, на патот го снајде парализа која за еден момент го направи сосема неподвижен. По лекарската интервенција во Рим, состојбата му е подобрена. Бастунот му остана прв помошник при одот. Речиси четири месеци. Но палетата не ја остави.

— Стапчето во едната, четката во другата рака, сликав. Гаволот не ми даваше мир. Не можам без работа,

Од својата 22 година, кога ја има приредено првата самостојна изложба во Рим, до денеска, преку своите четиринаесет самостојни и бројни колективни изложби, сликарското дело на Лубарда има постигнато еден завиден квантитетен и квалитетен фонд. Заради тоа го прашав дали може да одели едно свое дело, слика, што му е најмила?

— Не можам. Од проста причина — уметноста никогаш не е доволна. Човек секогаш мисли сега ќе почне нешто ново, поубаво. Кога ќе го завршам, јас го гледам сосема отстрана. Веднаш сакам да вкопчам нешто друго. Тоа е ланец чии алки не можат да се разделат. Јас премногу ја сакам уметноста за да можам да бидам вљубен само во една своја работа.

Неговиот сонародник, писателот Михајло Лалиќ годинава ја доби Његошевата награда за литература за своето дело „Лелејска гора“. На првото издание, илустрацијата на повезот ја работевте вие другар Лубарда. Тоа колку што е познато, ви е една од многу ретките илустрации на книги. Можете да ни кажете што ве „загреа“ за таков потег?

— Лалиќ е многу добар писател. Тој се зафатил со работа малку не вообичаена, барем во тие сизеа. Јас го сакам токму тоа што во неговата „Лелејска гора“ изобилува со моменти меѓу сонот и јавето. Зашто мислам дека и комунистите можат да сонуваат. И не треба од тоа да се женираат.

— *Вие се најдовте и малку себе си по уметнички стил во тие Лалиќеви редови?*

— Секако. И секаде каде што е нешто добро, се откривам по малку

и самиот себе. Уметникот не може да направи ништо вредно ако тоа веќе не постои и кај другите човечки суштества воопшто. Секој индивидуализам подлежи на една неминовност дека тој е и општа појава.

— *Друга работа е кој со каква сугестивна сила тоа го предава?*

— Тоа е работа на способноста, темпераментот и менталитетот.

Сите разлики што се меѓу луѓето се само еден доказ дека природата е толку богата. Во исто време тие се доказ и на таа општа наша заедница. Мислам човечката заедница. Според тоа уметникот ниту може да биде сам, ниту кога и да е сам.

— Еден дел од публиката малку е збунета пред вашите платна. Љубопитна е, има нешто што ја задржува, но и нешто што ѝ пречи. Можеби тука е во прашање неразбирливоста на вашиот сликарски јазик, апстракцијата што е присутна кај вас?

— Јас лично во таа работа и во сето тоа мислам дека има две нешта што се спротивставуваат — едно е досегашниот начин на кој претежно сме навикнале. Тоа е берзата што постои во светот, воопшто за еден род на уметноста, без оглед дали е сликарство, литература...

Второто, тоа е решавањето на работите на еден бирократски начин и од тоа произлегува дека уметникот нужно е врзан за еден друг израз кој веќе е општествено карактерен. Мислам на резултатите од целокупното битисување на нашето време.

Јас не мислам дека апстракцијата е грех, но не мислам дека е и вјерују.

Цветан Станоевски

Петар Лубарда

ИЗЛОЖБАТА на белградскиот уметник Петар Лубарда во Ниш веќе била договорена. Кога претставникот на Изложбениот павилјон отишол да се договори конкретно за терминот, од Лубарда добил еден одговор.

— Овие слики ми беа подготвувани за изложба во Рим. Меѓутоа сега ги подарувам на Скопје.

— *Која слика, запрашал нишката.*

— Целата изложба.

Тоа е првата реакција на великиот уметник на веста за катастрофата на градот на Вардар, негов прв израз на солидарност спрема страдањата на граѓаните.

Така, во вторникот, во нишката Тврдина се најдоа 25 платна на еден од најреномираните и најпознатите југословенски сликари, творец чиј опус досега седумпати бил крунисан со интернационални и домашни награди, многубројни признанија на публиката и критиката, палета што во ликовната уметност кај нас стана веќе посебен поим за еден посебен свет — свет на Петар Лубарда.

Средбата со овој уметник донесува пријатно чувство заради близината на еден немирна уметнички дух, облагородено другарување со човек од кого зрачи несекојдневна топлина и префинет усет за изнаоѓање најсокривени вредности на човековото траење и светот што го опкружува.